26/05/2020

Μητροπολίτης Γόρτυνος: «Το πάθος του Χριστού»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως

Την ανάγκη να μας υπενθυμίσει τα γεγονότα της Μεγάλης Εβδομάδος και την τραγικότητα του πάθους του Χριστού αισθάνθηκε ο Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ. Ιερεμίας με το τελευταίο του κήρυγμα, μόλις λίγο πριν την απόδοση της εορτής του Πάσχα.

Διαβάστε το ολόκληρο:

Θείον Κήρυγμα
Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό – Ἀριθμ. φύλ. 8
Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερεμίας

Ιερά Μητρόπολις Γόρτυνος και Μεγαλουπόλεως

26/5/2020

1. Τήν «Μεγάλη Ἑβδομάδα», ἀδελφοί χριστιανοί, τήν καλοῦμε ἔτσι, ὄχι γιατί οἱ ἡμέρες της ἔχουν μεγαλύτερη διάρκεια, ἀλλά γιατί τά γεγονότα πού μᾶς ὑπενθυμίζει ἡ Ἑβδομάδα αὐτή εἶναι μεγάλα καί σπουδαῖα καί ἄν δέν συνέβαιναν

δέν θά ἤμασταν σωσμένοι. Ἡ Ἑβδομάδα αὐτή συνδέεται μέν μέ τήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἀλλά δέν ἀνήκει σ᾽ αὐτήν, εἶναι ἕνα ἰδιαίτερο καί ἱερώτερο τμῆμα. Ἡ νηστεία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἶναι γιά τά ἁμαρτήματά μας. Ἡ νηστεία ὅμως τήν Μεγάλη Ἑβδομάδα εἶναι ὡς συμμετοχή στά πάθη τοῦ Χριστοῦ, γι᾽ αὐτό καί εἶναι αὐστηρότερη.

2. Τό ἱερώτερο μέρος τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος εἶναι ἡ Μεγάλη Πέμπτη, τότε πού βλέπουμε στό κέντρο τῆς Ἐκκλησίας μας τόν Ἐσταυρωμένο Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Φρικτό θέαμα αὐτό, ἀδελφοί, γιά τό ὁποῖο ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἀπό παλαιά εἶπε ὅτι κανείς δέν τό βλέπει εὐχάριστα καί στρέφει τό πρόσωπό του ἀπ᾽ αὐτό («ἀπέστραπται τό πρόσωπον αὐτοῦ», Ἡσ. 53,3). Ἀπό τό κεφάλι, ὅπου τό μυτερό ἀκάνθινο στεφάνι, ἀπό τήν ἀνοιγμένη πλευρά, ἀπό τά καρφωμένα πόδια καί χέρια, ἀπό παντοῦ στάζει τό αἷμα. Ἀκόμη ἀπό τόν δαρμό τοῦ Χριστοῦ καί τίς κακώσεις Του ἔχει ἀφαιρεθεῖ καί τό δέρμα Του καί φαίνονται τά κόκκαλά Του, ὥστε καί ἕνα μικρό παιδί μπορεῖ νά τά μετρήσει. Ἔτσι ἐκπληρώθηκε ἡ προφητεία τοῦ Ψαλμωδοῦ, «ἐξηρίθμησαν πάντα τά ὀστᾶ μου» (Ψαλμ. 21,18). Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ «κάλλει ὡραῖος» (Ψαλμ. 44,3), μέ τό πάθος Του στό Σταυρό δέν ἔχει ὁμορφιά καί ὡραιότητα. Ὅπως λέγει προφητικά ὁ Ἡσαΐας, στό Σταυρό ὁ Χριστός «οὐκ εἶχεν εἶδος (= μορφή), οὐδέ κάλλος· ἀλλά τό εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καί ἐκλεῖπον παρά πάντας τούς υἱούς τῶν ἀνθρώπων». Εἶναι καταπληγιασμένος. «Ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὤν» (Ἡσ. 53,2.3). Γι᾽ αὐτό καί προλαμβάνει ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα ἀπό τήν ἀρχή, ἀπό τό πρῶτο μέρος της, νά παρουσιάσει τόν Χριστό ὡς Νυμφίον, ὡς ὡραιότατον, καί μᾶς καλεῖ νά Τόν ἀγαπήσουμε. Θέλει ὅμως ἀγώνα καί ἐπαγρύπνηση ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, γι᾽ αὐτό καί ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα στήν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου μᾶς λέει γιά τήν παραβολή τῶν δέκα παρθένων. Ἀλλά καί ἡ παράσταση τοῦ Χριστοῦ ὡς Νυμφίου μᾶς λέει γιά τόν σκοπό γιά τόν ὁποῖον ὁ Χριστός θά σταυρωθεῖ. Θά σταυρωθεῖ γιά νά ἀποκαταστήσει τήν στενή σχέση μας μέ Αὐτόν. Ὁ βαπτισμένος χριστιανός, ἀγαπητοί μου, δέν εἶναι ἁπλῶς δημιούργημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλά ἔχει στενή σχέση μαζί Του. Ἡ ψυχή μας εἶναι ἡ νύμφη καί Αὐτός εἶναι Νυμφίος. Χαλάσαμε ὅμως μέ τήν πτώση μας τήν στενή αὐτή σχέση μέ τόν Θεό καί ἔρχεται ὁ Χριστός γιά νά τήν ἀποκαταστήσει, γιά νά τήν κάνει στενή καί δυνατή, ὅπως ἦταν πρῶτα.

3. Κυρίως ὅμως, εἴπαμε, ὅτι Μεγάλη Ἑβδομάδα εἶναι ὁ Ἐσταυρωμένος Ἰησοῦς Χριστός. Τό νά σταυρωθεῖ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἕνας Μεσσίας Ἐσταυρωμένος, αὐτό, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Α΄ Κορ. 1,23), γιά μέν τούς Ἰουδαίους εἶναι «σκάνδαλον», γιά δέ τούς σοφούς τῶν Ἐθνῶν εἶναι «μωρία» (= ἀνοησία), γιά μᾶς ὅμως, πού εἴμαστε βαπτισμένοι στό Ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εἶναι «σοφία Θεοῦ», εἶναι βαθειά θεολογία. Εἶναι «κεφάλαιον ἀγαθῶν», ὅπως λέγει κάπου ὁ ἅγιος Χρυσόστομος. 1 Ὁ Ἰησοῦς Χριστός καρφωμένος στό σταυρό ἔγινε γιά μᾶς κατάρα.

Γιατί; Ἔτσι ἔπρεπε νά γίνει γιά νά σωθοῦμε ἀπό τήν κατάρα. Ἀκοῦστε χριστιανοί! Ὁ Θεός στήν Παλαιά Διαθήκη εἶχε δώσει νόμους καί ἐντολές γιά τήν καλή πολιτεία τῶν ἀνθρώπων καί μάλιστα εἶχε πεῖ ὅτι ὅποιος ἐφαρμόσει τίς ἐντολές Του θά σωθεῖ («ὁ ποιήσας αὐτά ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς», Λευιτ. 18,5.). Ἀλλά ἦταν τόσο πολλές οἱ ἐντολές αὐτές τοῦ Θεοῦ στήν Παλαιά Διαθήκη, ὥστε ὁ ἄνθρωπος δέν μποροῦσε νά τίς ἐφαρμόσει. Ἦταν «πολύ στενό τό πέρασμα» στήν Παλαιά Διαθήκη, γιά νά τό πῶ ἔτσι. Γι᾽ αὐτό ὅλοι γίνονταν παραβάτες τῶν θείων ἐντολῶν. Ὅπως τό λέει καί ἡ ἴδια ἡ Παλαιά Διαθήκη, «πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός» (Ψαλμ. 52,4). Γιά ὅσους δέ παρέβαιναν τίς θεῖες ἐντολές ὑπῆρχε ἡ ποινή τῆς κατάρας, γιατί ὁ Νόμος ἔλεγε «ἐπικατάρατος ὅς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Νόμου» (Δευτ. 27,26. Γαλ. 3,10). Ἔτσι, λοιπόν, χριστιανοί μου, ὅλος ὁ κόσμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦταν ὑπό κατάρα. Φανταστεῖτε, δηλαδή, πρό Χριστοῦ ἕνα μεγάλο λάκκο, καί νά εἶναι σ᾽ αὐτόν μέσα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Καί ὁ λάκκος γράφει «κατάρα»! Πέστε μου, τώρα: Ποιός θά μᾶς βγάλει ἀπ᾽ αὐτόν τόν λάκκο; Δέν μποροῦν νά μᾶς σώσουν οὔτε οἱ φιλόσοφοι, οὔτε οἱ ἄρχοντες καί πλούσιοι, γιατί καί αὐτοί ἦταν μέσα στόν λάκκο, σάν ἁμαρτωλοί καί αὐτοί. Ἀπό τόν λάκκο τῆς κατάρας μᾶς ἔβγαλε μόνο ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Αὐτός μόνο μᾶς ἔσωσε καί Αὐτόν μόνο λέγουμε «Σωτήρα». Ἀλλά προσέξτε: Πῶς μᾶς ἔσωσε ὁ Χριστός ἀπό τόν λάκκο τῆς κατάρας; Γιατί αὐτός πού θά μᾶς ἔβγαζε ἀπό τόν λάκκο, ἔπρεπε νά μπεῖ μέσα στόν λάκκο γιά νά μᾶς βγάλει ἀπ᾽ αὐτόν. Ἀλλά μέσα στόν λάκκο ἔπεφταν αὐτοί πού ἁμάρταναν καί γίνονταν κατάρα. Ἀλλά ὁ Χριστός δέν μποροῦσε νά ἁμαρτήσει. Εἶναι δόγμα τῆς πίστης μας αὐτό («Non potuit peccare» = δέν μποροῦσε νά ἁμαρτήσει). Τώρα, τί θά γίνει; Πῶς ὁ Χριστός θά γίνει κατάρα – χωρίς νά ἁμαρτήσει – γιά νά μᾶς βγάλει ἀπό τήν κατάρα; Ἀκοῦστε, χριστιανοί: Στήν Παλαιά Διαθήκη εἶχε γραφεῖ καί μιά ἄλλου εἴδους κατάρα. Ἡ μιά κατάρα ἦταν γιά ὅποιους δέν τηροῦσαν τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, γιά τήν ὁποία εἴπαμε παραπάνω, καί ἡ ἄλλη κατάρα ἔλεγε: «Ἐπικατάρατος ὁ κρεμάμενος ἐπί ξύλου» (Δευτ. 21,23. Γαλ. 3,13). Δηλαδή, ὅποιος πεθαίνει μέ σταυρικό θάνατο εἶναι ὑπό κατάρα. Καί ὁ Χριστός προτίμησε αὐτοῦ τοῦ εἴδους τήν κατάρα, τήν δεύτερη· προτίμησε νά πεθάνει μέ σταυρικό θάνατο, καί ἔτσι μᾶς ἔσωσε ἀπό τήν κατάρα πού εἴχαμε λόγῳ τῶν παραβάσεών μας. Ἔτσι καί ἐμεῖς ψάλλουμε μέ εὐγνωμοσύνη στόν Σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστό: «Ἐξηγόρασας ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ Νόμου». Πῶς μᾶς λύτρωσε ἀπό τήν κατάρα τοῦ Νόμου; Ὄχι μέ τό νά μπεῖ καί Αὐτός στόν λάκκο τῆς κατάρας παραβαίνοντας τόν Νόμο καί νά ἁμαρτήσει, γιατί αὐτό ἦταν ἀδύνατον, εἴπαμε, ἀλλά «τῷ Σταυρῷ προσηλωθείς καί τῇ λόγχῃ κεντηθείς», μέ τόν σταυρικό Του θάνατο, δηλαδή. Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ξαναλέγω, βρῆκε καί ἄλλο εἶδος κατάρας, τόν θάνατο διά τοῦ σταυροῦ, τό «ἐπικατάρατος ὁ κρεμάμενος ἐπί ξύλου», εἰδικά γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό γραμμένη ἡ παράγραφος αὐτή, γιά νά μᾶς σώσει ἀπό τήν κατάρα, γενόμενος Αὐτός κατάρα,

ἀλλά χωρίς νά ἁμαρτήσει.

4. (α) Ὁ Σωτήρας μας, λοιπόν, ἀδελφοί χριστιανοί, σταυρώθηκε γιά νά μᾶς σώσει ἀπό τά ἁμαρτήματά μας. Ἔτσι, ὅπως τό εἶπε ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἀπό παλαιά γιά τόν πάσχοντα Μεσσία: «Οὗτος – λέγει γι᾽ Αὐτόν – τάς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καί περί ἡμῶν ὀδυνᾶται» (53,4). Ἀλλά ἀπό τό πάθος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, λέει στήν συνέχεια ὁ προφήτης, θά προέλθει μιά εὐλογημένη κοινότητα, πού ὁ Ἡσαΐας τήν λέει «σπέρμα» τοῦ Μεσσίου, «τό ὁποῖο – λέει στήν συνέχεια ὁ προφήτης – θά ζήσει μακράς ἡμέρας. Καί ὅ,τι ὁ Θεός ἐσχεδίασε διά τοῦ Μεσσίου διά τοῦ σπέρματος αὐτοῦ θά ἐκπληρωθεῖ» (Ἡσ. 53,10 κατά τό Ἑβραϊκό κείμενο). Ἡ προφητεία αὐτή, χριστιανοί μου, εἶναι σπουδαιοτάτη, εἶναι φοβερή. Εἶναι προφητεία περί Ἐκκλησίας καί τοῦ ἔργου αὐτῆς. Πραγματικά ἡ Ἐκκλησία «ζεῖ μακρᾶς ἡμέρας», δηλαδή, εἶναι αἰωνία, καί συνεχίζει τό ἔργο τοῦ Μεσσίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(β) Ὁ σταυρικός θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφοί, εἶναι μυστήριο, πού δέν μπορεῖ νά κατανοηθεῖ. Ἐμεῖς γιά τόν θάνατο τοῦ Χριστοῦ δέν δεχόμαστε τήν σκληρή νομικίστικη ἑρμηνεία τῶν Παπικῶν, ἀλλά ἀρκούμαστε στήν ἔκφραση ὅτι εἶναι «ΘΥΣΙΑ». Θυσία τοῦ σταυρωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, στόν οὐράνιο Πατέρα Του γιά τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας. Εἶναι «Θυσία» πού προσφέρθηκε γιά ὅλους, γιά ὅλο τόν κόσμο καί ὄχι μόνο γιά τούς Ἰουδαίους, γι᾽ αὐτό καί ὁ Χριστός «ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε» (Ἑβρ. 13,12), τῆς πύλης τῆς πόλης Ἱερουσαλήμ. Ὁ Διάβολος ἀσφαλῶς δέν κατάλαβε τίποτα ἀπό τό θεϊκό σχέδιο τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπατήθηκε! Ὅπως ὁ ἴδιος μέ ἀπάτη παρέσυρε τόν ἄνθρωπο στήν ἁμαρτία (βλ. Γεν. κεφ. 3), ἔτσι καί ὁ ἴδιος τώρα κατανικιέται μέ ἀπάτη, μέ τό σοφό σχέδιο τοῦ Θεοῦ, καί λυτρώνεται ὁ ἀπατημένος ἄνθρωπος. Ἔτσι, λέγει ὡραῖα ἕνα ἐγκώμιο τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς: « Πεπλάνηται ὁ πλάνος, ὁ πλανηθείς λυτροῦται, σοφίᾳ Σῇ Θεέ μου»!

5. Τέλος, χριστιανοί μου, θέλω νά σᾶς πῶ ὅτι τό Πάθος τοῦ Χριστοῦ μας πρέπει νά τό ζοῦμε καθημερινά καί ὄχι μία φορά τόν χρόνο, τήν Μεγάλη Παρασκευή μόνο. Καί πρέπει νά τό ζοῦμε γιατί τό τυπώσαμε πάνω μας μέ τό βάπτισμά μας στήν ἁγία Κολυμβήθρα. Ναί, μέ τίς τρεῖς καταδύσεις σ᾽ αὐτήν καί ἀναδύσεις ἀπ᾽ αὐτήν, τυπώσαμε πάνω μας καί τό Πάθος καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μας (βλ. Ρωμ. 6,3 ἐξ.). Αὐτό πρέπει νά τό νοήσουμε καλά, νά τό βάλουμε καλά μέσα μας, νά τό κάνουμε «κατοικία» μας. Ὅπως ἡ ἁγία Παρασκευή, πού γεννήθηκε ἡμέρα Παρασκευή καί ἔλαβε τό ὄνομα «Παρασκευή», γιά νά θυμᾶται, γιά νά ζεῖ, αὐτό πού ἔγινε τήν Μεγάλη Παρασκευή.2 Τό ἔκανε «κατοικία» της αὐτό. «Εἰς κατοικίαν κεκλήρωσαι», λέμε στό Ἀπολυτίκιό της. Ζοῦμε ἀκόμη τό Πάθος τοῦ Κυρίου μέ τήν νηστεία μας τήν Τετάρτη καί τήν Παρασκευή, ἀλλά καί μέ τό νά θυμούμαστε ἰδιαίτερα δύο ὧρες τῆς ἡμέρας, πού συνδέονται μέ τό Πάθος τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ

ὥρα 12 τό μεσημέρι (6η ὥρα κατά τό Ἑβραϊκό ὡρολόγιο) καί 3 τό ἀπόγευμα (9η ὥρα κατά τό Ἑβραϊκό ὡρολόγιο). Στίς μέν 12 τό μεσημέρι σταυρώθηκε ὁ Χριστός στό Γολγοθᾶ καί τό ὀδυνηρό Του μαρτύριο στό σταυρό κράτησε 3 ὧρες. Στίς 3 τό ἀπόγευμα εἶπε τό «Τετέλεσται». Καί «κλίνας τήν κεφαλήν παρέδωσε τό πνεῦμα» (Ἰωάν. 19,30)! Τό λειτουργικό βιβλίο τῆς Ἐκκλησίας μας «Ὡρολόγιον» ἔχει Ἀκολουθίες στίς δύο αὐτές ὧρες.

Μήν λησμονοῦμε, χριστιανοί μου, νά λέμε κάθε μέρα στόν ἐσταυρωμένο Κύριό μας: « Σ᾽ εὐχαριστῶ, Χριστέ μου, πού σταυρώθηκες γιά μένα»!

Μέ πολλές εὐχές,
† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας

1. Βλ. ΑΑΠ 69,280.

2. Γι᾽ αὐτό λέγουμε γι᾽ αὐτήν «τήν ὁμώνυμόν σου πίστην». Τό ὄνομά της «Παρασκευή» εἶναι ἡ πίστη της στήν Μεγάλη Παρασκευή, στό Πάθος τοῦ Χριστοῦ, πού ἔγινε τήν ἡμέρα αὐτή.